

مرکز مطالعات استراتژیک و منطقی
د ستراتژیکو او سیمه ییزو څېړنو مرکز

تحليل هفته

شماره: ۲۹۳ (از ۲۵ حوت ۱۳۹۷ هـ ش الی ۳ حمل ۱۳۹۸ هـ ش)

این نشریه مجموعه تحلیل رویدادهای مهم سیاسی، امنیتی، اقتصادی و اجتماعی هفته‌واری است که به زبان‌های پشتو، دری، انگلیسی و عربی، توسط مرکز مطالعات استراتژیک و منطقی تهیه و نشر می‌گردد، تا نهادهای سیاست‌گذار و پالیسی‌ساز از آن استفاده نمایند.

آنچه در این شماره می‌خوانید:

۲ ..... مقدمه

د افغان حکومت او امریکا ترمنځ را ټوکېدونکې بي باوري

۴ ..... د واشنگتن پر لور د کابل بهرنی سیاست

۵ ..... د کابل او واشنگتن ترمنځ بي باوري

۶ ..... د کابل-واشنگتن د اړیکو راتلونکی

وضعیت نهادهای خصوصی تحصیلات عالی در افغانستان

۹ ..... تحصیلات عالی در افغانستان

۹ ..... نهادهای خصوصی تحصیلات عالی

۱۰ ..... مشکلات نهادهای خصوصی تحصیلات عالی

۱۱ ..... نتیجه‌گیری

مقدمه

د افغان سولې په تړاو د امریکا - طالبانو ترمنځ د مخامخ خبرو پیل، که له یوې خوا په افغانستان کې د روانې جگړې د پای ته رسېدو هیلې زیاتې کړې؛ خو له بلې خوا په دې پروسه کې د افغان دولت غیاب بېلابېلې اندېښنې هم را راوتوکولې.

که څه هم د امریکا - طالبانو د مخامخ خبرو له پیل سره سم، ان له لومړي سره د ملي یووالي حکومت چارواکو په مستقیم او غیر مستقیم ډول له دغې پروسې یو ډول ناخوښي ښودله؛ خو د افغانستان د ملي امنیت شورا سلاکار حمدالله محب واشنگتن ته د خپل وروستي سفر پر مهال، په ښکاره له دغې پروسې سره مخالفت وښود او دا پروسه یې له افغان دولت څخه د مشروعیت اخیستلو معامله وگڼله.

له طالبانو سره د امریکا خبرې او په وروستيو کې د امریکا پر دریځ د افغانستان د ملي امنیت سلاکار نیوکو د کابل - واشنگتن ترمنځ یو ډول بې باوري رامنځته کړې ده. د ستراتېژیکو او سیمه ییزو څېړنو مرکز د اوونۍ تحلیل په لومړۍ برخه کې مو د وروستيو بدلونونو په رڼا کې د واشنگتن په تړاو د افغان حکومت په بهرني سیاست او د دواړو لورو د اړیکو پر راتلونکي بحث کړی دی.

د اوونۍ تحلیل دویمه موضوع په افغانستان کې د خصوصي پوهنتونونو وضعیت ته ځانگړې شوې ده. تازه د لوړو زده کړو وزارت د ځینو خصوصي تحصیلاتي مؤسسو او پوهنتونونو د کیفیت د ټیټوالي له کبله، د ۲۶ خصوصي پوهنتونونو او لوړو زده کړو د مؤسسو فعالیت د معالجوي طب په برخه کې ځنډولی دی. په افغانستان کې له تېرو ۱۸ کلونو راهیسې، که څه هم د خصوصي پوهنتونونو او لوړو زده کړو د مؤسسو په کمیت کې د پام وړ زیاتوالی راغلی؛ خو ډېری یې د کیفیت له اړخه زیاتې ستونزې لري. د همدې موضوع پر څو اړخونو د تحلیل په دویمه برخه کې بحث شوی دی.

د افغان حکومت او امریکا ترمنځ را ټوکېدونکې بې باوري

څو ورځې وړاندې (۱۳۹۷ هـ ش کال د کب ۲۳مه) د افغانستان د ملي امنيت سلاکار حمدالله محب په واشنگټن کې د افغان سولې لپاره د امریکا پر ځانگړي استازي، زلمي خليلزاد توندې نيوکې وکړې. نوموړي پر خليلزاد تور پورې کړ، چې غواړي د خپلو شخصي گټو لپاره د سولې له روان بهير څخه افغان حکومت څنډې ته کړي؛ خو د امریکا د بهرنیو چارو وزارت دا ډول څرگندونې د کابل - واشنگټن د اړیکو او افغان سولې بهير په زیان وبللي او له کبله یې حمدالله محب احضار کړ.

په همدې تړاو رويترز خبري اژانس بیا د ځينو سرچينو په حواله ويلي، چې د امریکا د بهرنیو چارو وزارت سياسي مرستيال ډېوېډ هیل له ولسمشر غني سره تليفوني خبرې کړې او ورته ويلي یې دي، چې "له دې وروسته په واشنگټن کې له محب څخه هر کلی نه کېږي او متحده ایالات نه غواړي له هغه سره په کابل او یا واشنگټن کې همکاري ولري."

د حمدالله محب له لوري د افغان سولې په تړاو د امريکا پر دريځ نيوکې او پر خليلزاد د واک طلبۍ تورونه، داسې مهال دي، چې د امريکا - طالبانو ترمنځ د سولې په خبرو اترو کې افغان حکومت ځای نه لري او له دې پروسې ناخوښ دی.

دلته مو د امريکا په اړه د ملي يووالي حکومت پر بهرني سياست، د کابل - واشنگټن د اړيکو پر خرابوالي او د دواړو لورو د اړيکو پر راتلونکي بحث کړی دی.

د واشنگټن پر لور د کابل بهرني سياست

که څه هم د حامد کرزي د ولسمشرۍ په وروستيو کلونو کې د کابل - واشنگټن اړيکې ترينگلې وې؛ خو د ملي يووالي حکومت له جوړېدو وروسته دغه اړيکې د تېر په پرتله خورا ښې شوې او ولسمشر غني ارگ ته تر رسېدو وروسته د خپل کار په لومړيو ۲۴ ساعتونو کې، له امريکا سره امنيتي تړون لاسليک کړ.

د کابل - واشنگټن د اړيکو له ښه کېدو سره په ۲۰۱۶م کال کې د امريکا ولسمشر بارک اوباما له افغانستانه د خپلو سرتېرو د ايستلو مهالوېش بدل کړ او په افغانستان کې يې تر ۲۰۱۷م کال پورې د ۸۴۰۰ امريکايي سرتيري د پاتې کېدو اعلان وکړ. له هغه وړاندې پلان داسې و، چې په افغانستان کې به د ۲۰۱۶م کال تر پايه يوازې ۵۵۰۰ امريکايي سرتيري پاتې کېږي.

له اوباما وروسته په امريکا کې د دونالد ټرمپ له ولسمشر کېدو سره، شاوخوا اته مياشتې د افغانستان په تړاو د امريکا تگلاره مېهمه پاتې شوه. که څه هم په دې موده کې افغان حکومت د امريکا د راتلونکې تگلارې په اړه اندېښمن او ناخبره و؛ خو د ټرمپ د افغان تگلارې له اعلان وروسته، چې تر ډېره يې پر جگړه تمرکز درلود، د کابل اندېښنې له منځه ولاړې او د امريکا له دغې تگلارې يې تود هرکلی وکړ.

د افغانستان په تړاو د امريکا د نوې پوځي تگلارې له اعلان سره سم، افغان حکومت خپل بهرني سياست تر ډېره له همدې تگلارې سره په همغږۍ مخته يووړ او دا د دې لامل هم شو، چې افغان حکومت د سيمې د هېوادونو ترمنځ خپل بهرني سياست، متوازن ونه شي ساتلی. ځکه دا تگلاره که له يوې خوا په سيمه کې د افغان حکومت او هند له تگلارو سره همغږې وه؛ خو له بلې خوا بيا د يو شمېر نورو هېوادونو، لکه پاکستان، ايران، روسيې او چين د خوښې خلاف وه.

د افغانستان حکومت امریکا محوره بهرنی سیاست د دې لامل شو، چې د سولې په تړاو د ولسمشر غني د سیمه ییزې اجماع جوړولو طرحه هم سر وخوري. دغه راز د ملي یووالي حکومت، واشنگتن ته دورمه نږدې شو چې د امریکا له نوې تگلارې سره سم یې په افغانستان کې د بهرنیو ځواکونو په هر جنایت سترگې پټې او چوپتیا غوره کړه.

د ترمپ له افغان تگلارې سره هوایي بمبارۍ په بې سارې توگه زیاتې شوې، د خلکو کورونه، مدرسې، جوماتونه او ان د افغان امنیتي ځواکونو پوستې په وار وار بمبار شوې؛ خو افغان حکومت هېڅکله غبرگون پرې ونه ښود. تازه چې امریکا د جگړې پر ځای له طالبانو سره د خبرو لاره غوره کړې، افغان حکومت ترې ناخوښ دی او له امله یې د کابل - واشنگتن اړیکې هم د بې باورۍ پر پوله ولاړې ښکاري.

د کابل او واشنگتن ترمنځ بې باوري

د ملي یووالي حکومت پر مهال د افغان جگړې په تړاو د امریکا د تگلارې له بدلون سره سم (د جگړې پر ځای له طالبانو سره خبرې او له افغانستانه د پوځیانو ایستل) دا لومړی ځل دی، چې د کابل - واشنگتن ترمنځ اړیکې د ترینګلتیا له گواښ سره مخ کېږي.

ولسمشر غني له طالبانو سره د سولې په برخه کې د پام وړ هلې ځلې وکړې؛ خو طالبانو بیا تل له افغان حکومت سره نه، بلکې له امریکا سره د سولې پر خبرو ټینګار کړی. امریکا که څه هم ډېره هڅه وکړه، چې طالبان د جگړې په ډگر کې مات کړي؛ خو تېرو ۱۸ کلونو وښوده چې جگړه یوه ناکامه تجربه ده. له همدې امله یې د افغانستان په تړاو خپله تگلاره بدله کړه او له طالبانو سره یې د خبرو اترو لاره غوره کړه.

دا چې د ولسمشر غني هیله وه، څو طالبان هم د حزب اسلامي (حکمتیار) په شان له حکومت سره خبرو ته کېږي؛ خو د غوښتنې خلاف یې امریکا له طالبانو سره خبرې پیل کړې او افغان حکومت یې ځنډې ته پرېښود، له همدې کبله له دغو خبرو ناخوښ او اندېښمن دی.

امریکا د افغان سولې په تړاو زلمی خلیلزاد خپل ځانگړی استازی وټاکه، نوموړي له طالبانو سره د سولې په موخه مخامخ خبرې پیل او تر دې دمه یې پنځه رسمي ناستې ورسره کړې دي. د دغو خبرو په لومړیو کې ولسمشر غني ویل، چې "د سولې په برخه کې د امریکا روانې هڅې زموږ د سولې د پروگرام یوه برخه ده او مالکیت یې د افغان دولت تر چتر لاندې دی؛" خو کله چې د طالبانو او امریکا ترمنځ د خبرو په لړ کې له

افغانستانه د بهرنیو ځواکونو پر وتلو د هوکړې گنګوسې زیاتې شوې، ورسره د افغان حکومت اندېښنې هم زیاتې شوې. ولسمشر غني ترمپ ته د یوه لیک په استولو سره هڅه وکړه، چې امریکا له افغانستانه د خپلو ټولو سرتېرو د ایستلو پرېکړه ونه کړي. دغه راز نوموړي وروسته بیا په یوه مرکه وویل، چې هېڅ بهرنی لوری اجازه نه لري د افغانستان د سولې په تړاو تصمیم ونیسي.

د غني له خبرو وروسته، په وروستیو کې د افغانستان د ملي امنیت سلاکار حمدالله محب هم په واشنگټن کې له خبریالو سره په خبرو کې د افغان سولې لپاره د امریکا پر ځانګړي استازي نیوکې وکړې او په ښکاره یې د امریکا او طالبانو ترمنځ د روانو خبرو مخالفت وکړ. نوموړي زلمی خلیلزاد د افغان حکومت د څنډې ته کولو، مشروعیت اخیستلو او طالبانو ته پر مشروعیت ورکولو تورن کړ. نوموړي دغه راز پر خلیلزاد تور پورې کړ، چې هڅه کوي داسې یوه لنډمهاله اداره رامنځته شي، چې مشري دی (خلیلزاد) په خپله وکړي.

پر خلیلزاد د محب د نیوکو په تړاو د امریکا د بهرنیو چارو وزارت توند غبرګون وښود. د محب خبرې یې رد او پر خلیلزاد یې حمله، د امریکا د بهرنیو چارو پر وزارت حمله وګڼله. دغه راز په هېواد کې دننه هم اجرائیه رئیس عبدالله عبدالله هم د محب څرګندونو ته په اشارې سره وویل، چې افغانستان په داسې ځای کې نه دی چې له نړیوالې ټولنې سره خپلې اړیکې خرابې کړي.

د کابل-واشنگټن د اړیکو راتلونکی

له طالبانو سره سوله، د افغانستان لپاره یوه مهمه او برخلیک ټاکنې موضوع ده. افغان حکومت منحیت حکومت او د امریکا ستراتیژیک ملګری، د ځان حق بولي چې د دغې پروسې له څرنگوالي خبر او په بشپړ جریان کې وي.

د ملي یووالي حکومت پرمهال دا لومړی ځل دی، چې د کابل او واشنگټن ترمنځ اړیکې د ترینګلتیا له ګواښ سره مخ شوې دي. د پخواني ولسمشر حامد کرزي د واکمنۍ په وروستیو کلونو کې د کابل - واشنگټن اړیکې، ظاهراً د امریکا له لوري د هوایي بمباریو، د ملګري خلکو مرګ ژوبلې او د جګړې د پراختیا له کبله ترینګلې شوې؛ خو د ملي یووالي حکومت پر مهال د اړیکو د ترینګلتیا عوامل بیا هوایي بمبارۍ او ملګري تلفات نه، بلکې نور دي. اوسمهال، په داسې حال کې چې ولسمشر اشرف غني د راتلونکو ټاکنو لپاره یو ځل بیا نوماند دی، داسې ښکاري چې د واک له لاسه ورکولو وپړه لري او له همدې امله هڅې کوي، چې د سولې په خبرو کې خپل ځای مشخص کړي.

په قطر کې د طالبانو او امریکا د پنځمې ناستې په اړه ویل کېږي، چې دواړه لوري له افغانستانه د بهرنیو ځواکونو د وتلو او له ترهگرۍ سره د مبارزې پر موضوع گانو هوکړې ته رسېدلي دي او په راتلونکې ناسته کې به په دې تړاو چمتو شوي مسوده هم لاسلیک کړي. که رښتیا هم په راتلونکې ناسته کې د افغان حکومت د استازو له حضور پرته دغه مسوده لاسلیک شي، د ملي یووالي حکومت به په دغه بهیر کې ځان بشپړ منزوي وگوري او د کابل-واشنګټن اړیکې به د لا ډېر خرابوالي پر لور ولاړې شي. پای

وضعیت نهادهای خصوصی تحصیلات عالی در افغانستان

وزارت تحصیلات عالی افغانستان در روزهای اخیر سال ۱۳۹۷ هـ ش پس از اخذ امتحان کانکور در برخی از پوهنتون‌های خصوصی، فعالیت و جذب ۲۶ پوهنتون و مؤسسه تحصیلات عالی خصوصی را در رشته طب متوقف ساخت.

به گفته وزارت تحصیلات عالی، هیئت مختلط از این وزارت و وزارت صحت عامه بعد از بررسی فعالیت ۴۵ پوهنتون و مؤسسه تحصیلات عالی خصوصی در بخش علوم طبی، گزارش خود را به کابینه پیش کرد و بر اساس فیصله کابینه، از این میان ۲۰ نهاد تحصیلات عالی خصوصی برای امسال از جذب محصل محروم شدند و فعالیت ۶ نهاد دیگر برای فعلاً متوقف شد.

پس از سال ۲۰۰۱ م، با روی کار آمدن نظام جدید در کنار پوهنتون‌های دولتی ده‌ها نهاد خصوصی تحصیلات نیز آغاز به فعالیت کرد؛ اما از ضعف و پایین بودن کیفیت در این نهادها همواره نگرانی‌هایی وجود داشته است. در این مطلب روی تحصیلات عالی و وضعیت نهادهای خصوصی تحصیلات عالی در افغانستان به بحث پرداخته شده است.

تحصیلات عالی در افغانستان

برای اولین بار بنیاد تحصیلات عالی در افغانستان در سال ۱۳۱۱ هـ ش در عصر نادر شاه در کابل بنیاد نهاد شد و پوهنچی علوم طبی کابل تأسیس شد. در سال ۱۳۲۵ هـ ش "پوهنتون کابل" به عنوان نخستین پوهنتون در افغانستان تأسیس شد که در حال حاضر دارای ۲۱ پوهنچی و ۹۲ دیپارتمنت مختلف می‌باشد.

برای بهبود و رشد تحصیلات عالی، در دوران حکمرانی سردار محمد داوود خان در ۱۳۵۵ هـ ش وزارت تحصیلات عالی افغانستان بنیان نهاد شد. از آن به بعد، نظر به علاقه و جهان‌بینی مردم افغانستان سالانه تعداد پوهنتون‌ها و پوهنچی‌های مختلف در سراسر کشور بیشتر شد و روند تحصیلی در افغانستان نیز بهتر گردید.

با آنکه تا سال ۱۳۸۰ هـ ش و روی کار آمدن نظام کنونی در افغانستان، عرصه تحصیلات عالی کشور نشان‌دهنده وضعیت پر تحول بوده است. اما پس از سال ۱۳۸۱ هـ ش، وضعیت تحصیلات عالی از ناحیه کمیت بگونه بی‌پیشینه رو به بهبود بوده و ده‌ها پوهنتون و نهاد تحصیلات عالی خصوصی در کنار پوهنتون‌های دولتی، آغاز به فعالیت نموده است.

بربنیاد معلومات وزارت تحصیلات عالی، هم اکنون حدود ۳۸ موسسه دولتی و ۱۳۱ مؤسسه خصوصی تحصیلات عالی در افغانستان فعالیت دارند و سالانه هزاران تن فارغ‌التحصیل می‌دهند؛ اما در طول ۱۸ سال گذشته و مصرف میلیاردها دالر، ظرفیت کیفی تحصیلات عالی هنوز هم یک مشکل جدی در عرصه تحصیلات عالی در کشور به حساب می‌رود.

نهادهای خصوصی تحصیلات عالی

از آنجا که در بخش‌های مختلف نهادهای خصوصی، امروزه عامل مهم کار آفرینی، ایجاد سهولت و تضمین کیفیت در جوامع مختلف بشری دانسته می‌شوند، در عرصه تحصیلی نیز در رشد و پیشرفت جامعه نقش ارزنده دارد و در حال حاضر در سراسر جهان بهترین پوهنتون‌های خصوصی همچون هارورد، پرینستون، استنفورد، ولشکی و غیره وجود دارند که برای رشد جامعه افراد علمی زیادی را فارغ‌التحصیل می‌دهند.

همانند دیگر کشورهای جهان، در افغانستان نیز ایجاد و رشد ده‌ها مرکز تحصیلات عالی خصوصی، یکی از پیشرفت‌ها و دست‌آوردهای مهم بخش تحصیلی در ۱۸ سال گذشته بوده است. پس از سقوط رژیم طالبان اولین نهاد خصوصی تحصیلات عالی در افغانستان در سال ۲۰۰۲ م به نام "کاردان" در شهر کابل آغاز به فعالیت کرد و از آن به بعد این عرصه شاهد رشد سریع بوده و ده‌ها پوهنتون و موسسه تحصیلات عالی خصوصی در رشته‌های مختلف آغاز به فعالیت نمودند.

با آنکه امروزه در افغانستان یک جهت گرم سرمایه‌گذاری تأسیس مؤسسات تحصیلات عالی خصوصی بوده؛ اما بدون در نظر داشت کیفیت، شتاب در کمیت این نهادها یک معضل پنداشته می‌شود. بیشتر اوقات جوانانی که در پوهنتون‌های دولتی راهیاب نمی‌شوند، یا اگر به رشته دلخواه خود کامیاب نمی‌شوند، رو به پوهنتون‌های خصوصی می‌آورند و به عنوان یک فرصت از آن استفاده می‌کنند.

مشکلات نهادهای خصوصی تحصیلات عالی

بدون شک که در جریان ۱۸ سال گذشته تحصیلات عالی در افغانستان از لحاظ کمیت پیشرفت قابل ملاحظه داشته است؛ اما در کنار آن، مشکلاتی زیادی در کیفیت این نهادها وجود دارد:

نخست: عدم موجودیت یک میکانیزم حقیقی برای جذب محصلان، یکی از مشکلات بزرگ نهادهای تحصیلات عالی خصوصی در افغانستان می‌باشد. برخی نهادهای خصوصی تحصیلات عالی در جذب محصلان با هم رقابت نا سالم دارند. این نهادها برای جذب محصلان از همان اخذ امتحان کانکور تا روز فراغت محصل، تمام اصول و معیارهای نهادهای تحصیلات عالی را زیر پا می‌کنند که این وضعیت در پایین آمدن کیفیت نقش برانزنده دارد.

دوم: کمبود کادرهای مسلکی و علمی در نهادهای تحصیلات عالی خصوصی یکی از مشکلات دیگر در این نهادها می‌باشد. اکثریت نهادهای تحصیلات عالی افرادی که سزاوار تدریس هستند جذب نمی‌کنند چون حقوق مالی آنها بیشتر است و در عوض آنها اشخاصی را برای تدریس می‌گمارند که از لحاظ تجربه و سویه در سطح پایین قرار دارند.

سوم: کمبود وسایل درسی لازم و نبود مکان‌های مناسب برای تدریس در نهادهای تحصیلات عالی نیز از جمله مشکلاتی این نهادهای می‌باشد. اکثریت نهادهای تحصیلات عالی حتی دارای لابراتوارها و کتابخانه‌های معیاری نیستند و خلاف معیارها، بیشتر شان در مکان‌های شبیه خانه‌های مسکونی فعالیت می‌کنند.

چهارم: نبود نظارت دقیق بر نهادهای خصوصی تحصیلات عالی در افغانستان، نیز باعث شده که مالکان برخی از این نهادها برای کیفیت آن توجه اندکی کنند. نیاز است که وزارت تحصیلات عالی افغانستان برای بهبود کیفیت تحصیلات عالی، نظارت و بررسی جدی بر نهادهای خصوصی تحصیلات عالی داشته باشد.

پنجم: در برخی نهادهای خصوصی تحصیلات عالی به صورت کلی با دید تجاری برخورد می‌شود. در همچون نهادهای خصوصی تحصیلات عالی محصلین یگانه مسؤولیتی که دارند، پرداخت پول است؛ اما نیاز است که محصلین برای سهم گرفتن در صنف، توجه به درس و امتحان نیز مجبور شوند، تا بعد از فراغت چیزی باخود داشته باشد و به جامعه تقدیم کنند.

موجودیت مشکلات مذکور و ده‌ها نوع مشکلات دیگر در نهادهای خصوصی تحصیلات عالی افغانستان، باعث شده که فارغ‌التحصیلان این نهادها مبدل به عناصر کارآمد و موثر در جامعه نشوند.

نتیجه‌گیری

با در نظر داشت تقاضای گسترده جامعه افغانی برای تحصیلات عالی و ظرفیت اندک پوهنتون‌های دولتی در افغانستان، موجودیت نهادهای خصوصی تحصیلات عالی یک امر ضروری است؛ اما با در نظر داشت کیفیت تحصیلی کنونی برخی نهادهای خصوصی تحصیلات عالی، می‌توان گفت که وجود همچون نهادها در یک جامعه یک معضل است.

وزارت تحصیلات عالی افغانستان منحیث نهاد مسؤل در این بخش مکلف است که با در نظر گرفتن میکانیزم‌ها و استراتژی‌های مؤثر برای کنترل این وضعیت، در بلند بردن کیفیت نهادهای خصوصی تحصیلات عالی تلاش و گام‌های عملی بردارد.

اخیرا گامی که وزارت تحصیلات عالی در رابطه به بررسی رشته طب ۴۵ نهاد خصوصی تحصیلات عالی برداشته است، در ذات خود برای بهبود وضعیت تحصیلات عالی یک گام بسیار مؤثر می‌باشد؛ اما تعقیب و دور نگه داشتن این پروسه از پدیده فساد اداری به کار بیشتر و اراده جدی نیاز دارد.

بیشتر نهادهای خصوصی تحصیلات عالی بدون دید تجاری، تا کنون کاری برای بهبود کیفیت تدریس انجام نداده‌اند. برای این که وزارت تحصیلات عالی توانسته باشد که در بهبود وضعیت همچون نهادهای تحصیلی مسؤولیت خویش را ایفا نماید، نیاز است که از چگونگی جذب محصلان و کادرها، مواد آموزشی، چگونگی تطبیق نصاب درسی و وسایل لازم آموزش در نهادهای خصوصی تحصیلات عالی نظارت منظم و جدی داشته باشد.

پایان

ارتباط با ما:

ایمیل: info@csrskabul.com - csrskabul@gmail.com

وب سایت: www.csrskabul.com -- www.csrskabul.net

شماره تماس دفتر: (+93) 202564049 - (+93) 784089590

محقق و مسؤول تحلیل هفته: ضیاءالاسلام شیرانی

محقق و مسؤول نشر تحلیل هفته: احمدشاه راشد

zi.shirani@gmail.com

(+93) 764747548

ahmadshahr786@gmail.com

(+93) 784249421